

Сојуз на Здруженија на Дијабетичари на Северна Македонија

**ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА
СОЈУЗОТ НА ЗДРУЖЕНИЈА НА ДИЈАБЕТИЧАРИ НА МАКЕДОНИЈА
ЗА 2025 ГОДИНА**

Скопје, Декември 2024 год.

www.diabetes.mk; szdm.mk@gmail.com

Бр. 01-93/11
25.12 2024 год.
СКОПЈЕ

СЗДСМ е мрежна организација на локалните здруженија на лицата со дијабетес, која се застапува за здравствени политики усогласени со ЕУ стандардите и користење на најнови иновативни технолошки достигнувања и терапија за третман на лицата со дијабетес, како и создавање на поттикнувачка дијабетес култура.

Во Република Северна Македонија, според податоците од Националниот систем за е-здравство, бројот на регистрирани пациенти со дијабетес мелитус (ДМ) за 5 години (2014-2019) пораснал на 20.970 или 20% (од регистрирани 103.480 дијабетичари во 2015 година до 124.450 лица со ДМ во 2019 година). Од тој број 4,1% се лица со Т1ДМ или околу 4.500 луѓе во Северна Македонија (население од 1,83 милиони според Пописот од 2021 година), 650 деца (0-13 години на возраст) со Т1Д, 450 мали деца и млади возрасни (14-24 години) со Т1Д и 3.400 возрасни со Т1Д. Околу 40.000 возрасни со Т2Д користат инсулинска терапија и 85.000 возрасни со Т2Д на терапија со таблети. Поради тешката социо-економска состојба во државата и неодговорното управување со јавните средства во здравствената сфера, во последните години, населението со дијабетес во Северна Македонија остана без потребната медицинска опрема (ленти за гликоза, игли, глукометри итн.) што го обезбедува државниот здравствен систем. Ситуацијата е сè уште комплицирана и опасна за луѓето со дијабетес особено за тип 1, имајќи предвид дека многу од нив не можат сами да си дозволат да купат тест ленти.

Организиран со функционална структура за лицата со дијабетес, со силни капацитети за практикување на транспарентност, отчетност и одговорност, сериозно посветени како инклузивна организација и подложност на динамика и примени, согласно потребите на членството и заедниците. Здруженијата се посветени за заштита за секое лице со дијабетес, да не научи на солидарност, еднаквост, свесност за дијабетесот. Постојано се грижime и силно сме посветени на решавање на потребите на лицата со дијабетес како и сите хронично болни, годишно со над 1095 граѓани. За СЗДСМ предизвиците постојано се надминуваат со користење на можностите, затоа постојано се надополнуваме со размена на совети со партнерски (пациентски) организации. Со намера директно на сите пациенти, ги развиваме мрежите на иницијативи низ државата, се со основна цел да бидеме присутни и поблиску до секој пациент. СЗДСМ ќе ги засили своите активности врз основа на резултатите од истражувањето спроведено за ниво на задоволство на квалитет на живот на лицата со дијабет и нивните семејства. Целта на активностите е да се имплементираат релевантните информации од Националната анкета за квалитет на живот и влијанието на терапијата, пред се инсулинска, која се аплицира на лицата со дијабетес, таблетарната терапија, замена на терапија, како и игли со кои се аплицира терапијата, глукомери и ленти за менаџирање со вредностите на дијабетесот и справување со комплицирањите од дијабетес. Затоа ќе се посветиме и на воспоставување на партнерска соработка со национални сојузи на лица со дијабетес во регионот.

Се посветивме и на решавање на проблеми и предизвици со кои семејствата на децата со дијабетес се соочуваат, во новото ризично секојдневие на живеење и медицински третмани, со единствена цел како давање на целосна партнерска заштита и соработка на секој дијабетичар, како една од најголемите високи ризични групи. Воспоставената соработка со Националната комисија за дијабетес, Универзитетската клиника за ендокринологија, дијабетес и метаболни состојби Скопје, ФЗОСМ, МАЛМЕД и центрите за дијабетес, ги идентификуваме и адресираме проблемите и можните решенија за заштита на здравјето на секое лице со дијабетес. Тековната работа и стекнатото искуство, за интегрирана заедничка работа и дејствување ни даде видлив пат, за нас хронично болните со дијабетес со коморбидитети, нема повеќе да има ист начин на живеење и однесување да се вратиме кон природни критериуми, а не секогаш модерниот и новото не е во прилог на лице со дијабетес.

Земајќи предвид дека значителен дел од населението има ризик фактори за дијабетес, како и потребата од зголемена едукација и превенција, како една од водечките нации со идентификувана состојба на безбедност (дебелина), справувањето со дијабетесот е доживотен процес кој може соодветно да се контролира и да се обезбеди долг и квалитетен живот. Од друга страна, дава јасна насока дека треба да се намали несоодветната контрола на нивото на гликемија, која води кон тешки компликации, кои претставуваат голем здравствен, социјален и економски проблем. Имајќи ја предвид преваленцата на дијабетесот, импликациите од социјалниот и економски карактер може да бидат поразителни.

ВИЗИЈА на СЗДСМ

Подобрен квалитет на живот и третман на лицата со дијабетес.

МИСИЈА на СЗДСМ

Создавање дијабетес култура кај сите наши чинители со цел овозможување на континуиран пристап до најсовремена терапија за сите лица со дијабетес и градење модерни здравствени закони и општествено-социјалните стандарди за овозможување еднаков третман на лицата со дијабетес.

ВРЕДНОСТИ:

СЗДСМ е мрежна организација на локалните здруженија на лицата со дијабетес, која се застапува за здравствени политики усогласени со ЕУ стандардите и користење на најнови иновативни технолошки достигнувања и терапија за третман на лицата со дијабетес, како и создавање на поттикнувачка дијабетес култура.

Фокус кон потребите на лицата со дијабетес - во рамките на нашите ресурси и моќ, СЗДСМ и членските организации својот фокус го насочуваат кон задоволување на потребите и решавање на предизвиците со кои се соочуваат лицата со дијабетес. Доверливост: реализација на нашите ветувања се приоритет број еден. Секогаш сме за вистината, ќе се придржуваме кон доверливоста и почитување на приватноста на другите. Емпатија: ние се однесуваме со емпатија и без предрасуди, пристапувајќи со еднаква важност кон секое лице со дијабетес. Интегритет: одржување на високи стандарди на личното однесување и вградување на нашите вредности во нашата организациска политика, постапки и однесување. Солидарност: се поддржуваме еден со друг во рамките на глобалната заедница од дијабетес. Почитување на културни специфики: ги почитуваме културните вредности и ги признаваме човековите права на сите луѓе, градејќи култура на дијабетес. Во своето работење СЗДСМ континуирано ги следи следниве постулати: Истрајност и доследност: Ние сме истрајни и доследни на нашите цели, во рамките на нашите можности ќе правиме сè за подобар живот на луѓето со дијабетес. Како и да учиме од своите грешки. Спремност за дијалог: Секогаш спремни да се соочиме со тешките ситуации директно, ги имаме секогаш на ум најдобрите интереси на лицата со дијабетес и затоа сме спремни на дијалог за да ја заштитиме нашата организација и нашите корисници. Независност: СЗДСМ е независен, независноста е наша определба, не сме и не може да бидеме заложници на која било друга организација, институција, претпријатие и партија. Креативност: секогаш флексибилни, барајќи иновативни и алтернативни идеи, подготвени да се соочиме со предизвикот на конвенционалната мудрост и да ги користиме совесно и полезно дадените можности. Соработка: Соработка е нашиот стил на работење. Го практикуваме отворениот дијалог и слободата на изразување.

КЛУЧНИ АКТИВНОСТИ

- Организирање на едукациски и информативни активности за лица со дијабетес (Тип1, Тип2, гестациски дијабетес, превенција на компликации од дијабетес, обезност итн.)
- Застапување за отстранување на тесните грла во специфични здравствени политики во третманот на дијабетесот
- Промоција на новите и иновативни технолошки достигнувања и терапија за третман на лицата со дијабетес
- Промоција на пристапи кои ќе мотивираат здрави однесувања и квалитетен менаџмент на дијабетесот, особено меѓу младите и ризичните групи
- Активности за подигнување на свесноста на јавноста за дијабетесот и компликациите
- Реализација на истражувања и анализи во области поврзани со трендовите поврзани со дијабетесот во РСМ

- Организирање на настани за привлекување на вниманието на јавноста кон способностите на лицата со дијабетес
- Стратешка соработка со здравствените и владините институции
- Градење на алијанси со правни субјекти и експерти за обезбедување на квалитетни и достапни услуги за лицата со дијабетес
- Активности за институционално зајакнување и финансиска одржливост на членките и на Сојузот на здруженија на лица со дијабетес

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ НА СЗДСМ ЗА 2025 година

1. Стратешки приоритети и цели

Стратешки приоритет 1. Подобрување на ефикасноста на системот за обезбедување најсовремена терапија, помагала и третман на лицата со дијабетес во МК

Стратешка цел 1.1. Зголемување поддршка на работата и реализацијата на Националната програма за дијабетес

Стратешка насока (СН) 1.1.2. Мониторинг на спроведувањето на Националната програма за дијабетес.

Активности:

Активност 1.1.2.1 Средба со носителите на Национална програма за дијабетес.

A. 1.1.2.2 Анализа на извештај на национална комисија за дијабетес

A1.1.2.3 Подготовка на извештај за спроведување на Националната програма за дијабетес.

A 1.1.2.4. Организирање на јавна дебата „Спроведување на Националната програма за дијабетес - состојби, предизвици и дефинирање на нови приоритети“

Стратешка цел 1.2. Застапување за отстранување на тесните грла во специфични здравствени политики во третманот на дијабетесот

СН 1.2.1. Овозможување пристап на сите пациенти со ДТ1 и дел на ДТ2 кон најсовремена опрема за мониторинг (CGM системи)

Активности:

A 1.2.1.1 Правење на Cost-Benefit Анализа за потребата од финансирање на CGM системи од страна на Министерството за здравство/Државата

A 1.2.1.2. Подготовка на Документ за креирање политики „Овозможување пристап на сите пациенти со ДТ1 и дел на ДТ2 кон најсовремена опрема за мониторинг (CGM системи)“

A 1.2.1.3. Организирање на Меѓународна конференција „Практики на земјите од Западен Балкан поврзани со пристап на лицата со ДТ1 и со ДТ2 кон до CGM системи“

A1.2.1.4. Организирање на 12 информативни сесии во општините низ МК (каде не се организираа во 2024)

СН 1.2.2. Обезбедување на инсулински пумпи за лица со Тип 1 дијабетес:

Активности:

A 1.2.2.1. Поднесување предлози до здравствени институции за централизирана набавка на пумпи.

A 1.2.2.2. Едукација на корисници и медицински лица.

СН 1.2.3. ПРОМЕНА на системот за обезбедување на современа инсулинска, друга антидијабетична и неинјектибилна терапија. Тендерскиот систем на набавки да се замени со отворен пазар (таков со референтна цена)

Активности:

A 1.2.3.1. Дебата за оценка на потребата за промена на тендерскиот систем на набавки од сегашниот кон моделот на референтна цена.

А 1.2.3.2. Спроведување кампања за достапност на квалитетни глукометри по референтни цени.

СН 1.2.4. Унапредување на функционирањето на регистарот на пациенти со дијабетес

Активности:

А 1.2.4.1. Интеграција на податоци од јавни здравствени институции.

А 1.2.4.2. Проверка на можноста за поврзување на податоци од СЗДСМ/локални здруженија во регистарот (заради олеснет пристап на Т1Д и Т2Д до со здруженија)

Стратешки приоритет 2. Подигање на нивото на едукација и превенција на сите категории на лица со дијабет во сите делови на државата

Стратешка цел 2.1. Организирање на едукативни и информативни активности за лица со дијабетес

Стратешка насока 2.1.1. Едукативни работилници на тема „Исхрана и броење јаглехидрати“

СН 2.1.2. Едукативни работилници на тема „Современа терапија за дијабетес“

СН 2.1.3. Едукативни работилници на тема „Превенција од компликации на окото и спречување на ретинопатија“

СН 2.1.4. Едукативни работилници на тема „Нефролошки предизвици кај Дијабетес“

СН 2.1.5. Едукативни работилници на тема „Компликации на нервните завршетоци, неврпатија како последица од дијабетес“

СН 2.1.6. Едукативни работилници на тема „Кардио – васкуларни проблеми кај лицата со дијабетес“

СН 2.1.6. Едукативни работилници на тема „Превенција од компликации на лица со дијабетес Тип 1“

СН 2.1.7. Едукативни работилници на тема „Превенција од компликации на лица со дијабетес Тип 2“

СН 2.1.8. Едукативни работилници на тема „Превенција од компликации на деца и млади со дијабетес Тип1“

Стратешка цел 2.2. Зголемување на опфатот на различни категории на лица со ДМ во локалните заедници заради подобар менаџмент на дијабетес и превенција на компликации

Стратешка насока 2.2.1. Зголемување на опфатот на лицата со ДМ Тип1 во локалните заедници заради подобар менаџмент на дијабетес и превенција на компликации

СН 2.2.2. Зголемување на опфатот на децата со ДМ Тип1 во локалните заедници заради подобар менаџмент на дијабетес и превенција на компликации

СН 2.2.2. Зголемување на опфатот на лицата со ДМ Тип2 во локалните заедници заради подобар менаџмент на дијабетес и превенција на компликации

СН 2.2.4. Зголемување на опфатот на старите лица, трудниците и другите категории на граѓани кои се во ризичните групи да развијат дијабетес

Стратешка цел 2.3. Овозможување на информации, советувања и брзи акции за поддршка на лица со дијабетес кои имаат потреба за помош.

Стратешка насока 2.3.1. Воспоставување на систем за брз одговор (СОС линија) за поддршка на лица со дијабетес кои имаат итна потреба од помош

Стратешка насока 2.3.2. Повеќестрано на дато база на интернет со информации и советување на често поставувани прашања на лица со дијабет

Стратешка цел 2.4. Промоција на пристапи кои ќе мотивираат здрави однесувања и квалитетен менаџмент на дијабетесот

Стратешка насока 2.4.1. Промоција на активности за здрава исхрана за лица со дијабетес

СН 2.4.2. Промоција на активности за физички активности за лица со дијабетес

СН 2.4.3. Промоција на активности за активности за ментален баланс и релаксација на лица со дијабетес

СН 2.4.3. Промоција на активности за алтернативни методи за третирање на дијабетот

Стратешка цел 2.5. Зголемување на заинтересираноста на младите лица со дијабетес за активности во здруженијата

Стратешка насока 2.5.1. Започнување со блог за млади со дијабетес

СН 2.5.2. Овозможување микро-грантови за организирање активности за мобилизација на млади со дијабетес

СН 2.5.3. Поддршка на мобилности за млади со дијабетес во други европски држави во рамките на Еразмус+ програмата

Стратешка цел 2.6. Развивање на видео и онлајн содржини за едукацијата и превенција на сите категории на лица со дијабет

Стратешка насока 2.6.1. Креирање на интернет платформа за видео и онлајн содржини за едукација на лица со дијабет

СН 2.6.2. Снимање на видео стории за лица со добро менаџирање на дијабетес (10 видеа годишно) и нивна промоција

СН 2.6.2. Отворање на подкаст „Син свет“/со гостување на медицински персонал за совети за менаџирање на дијабет

Стратешки приоритет 3. Создавање на поттикнувачка дијабетес култура во РСМ

Стратешка цел 3.1. Привлекување на вниманието на јавноста кон способностите на лицата со дијабетес

Стратешка насока 3.1.1. Организирање на Годишна трка „Во Синиот Круг“

СН 3.1.2. Организирање Годишна конференција по повод одбележување на 14 ноември – светскиот ден на дијабетесот

СН 3.1.3. Организирање на Годишен перформанс – годишни награди за лица кои ја поддржале дијабетес заедницата и дијабетес културата

Стратешка цел 3.2. Воспоставување на партнерства организации/институции на лица опфаќаат лица кои се под ризик да развојат дијабетес

Стратешка насока 3.1.1. Заеднички активности за организации на пензионери./ трето доба

СН 3.1.2. Заеднички активности за организации на организации на жени

СН 3.1.3. Заеднички активности за организации кои промовираат здрави животни навики

СН 3.1.4. Заеднички активности за организации кои промовираат рекреативни активности

Стратешка цел 3.3. Подигање на свесноста на јавноста за дијабетесот

Стратешка насока 3.3.1. Редовно гостување на ТВ станици и интернет портали

СН 3.3.2. Таргетиран кампањи за подигање на свесноста за дијабетесот, и специфичните последици на третирањето

Стратешка цел 3.4. Промоција на новите и иновативни технолошки достигнувања и терапија за третман на лицата со дијабетес

Стратешка насока 3.4.1. Организирање на инфо сесии во поголемите општини на Промоција на новите и иновативни технолошки достигнувања и терапија

Стратешка насока 3.4.2. Објавување на редовни информации за новите и иновативни технолошки достигнувања и терапија за третман на лицата со дијабетес на социјалните медиуми и интернет страницата

Стратешки приоритет 4. Институционално зајакнување и финансиска одржливост на членките и на Сојузот на здруженија на лица со дијабетес

Стратешка цел 4.1. Подобрување на системот на информирање кон внатре и кон надвор од СЗДСМ

Стратешка насока 4.1.1. Развој на маркетинг стратегија за промовирање на услуги на дијабетес заедница и пошироката јавност

СН 4.1.2. Развој на функционален интернет портал на СЗДСМ за обезбедување пристап до квалитетни информации и реализација на онлајн програми за информирање и едукација

СН 4.1.3. Правење на план за издавање информативно гласило на СЗДСМ

Стратешка цел 4.2. Проширување/ Зголемување на членството во членските организации на СЗДСМ

Стратешка насока 4.2.1. Развивање на понуда за членски пакет кон потенцијалните членови

СН 4.2.2. Овозможување можност за онлајн регистрација за зачленување на нови членови

СН 4.2.3. Развој на нивоа на членарина за членовите и поддржувачите

Стратешка цел 4.3. Диверзификација на изворите на финансирање на Сојузот и членските организации

Стратешка насока 4.3.1. Развој на план за финансиска одржливост на СЗДСМ и членските организации

СН 4.3.2. Идентификација на нови можности за аплицирање со грантови за финансирање

СН 4.3.3. Организирање можност за донации од поединци (можност преку интернет страница)

СН 4.3.4. Планирање на активности за социјално претприемништво

СН 4.3.5. Организирање на обуки за развој на вештини за секој нов извор на финансирање

СН 4.3.6. Продлабочување на соработката со бизнис партнерите и проширување на нови донатори од бизнис секторот

СН 4.3.7. Унапредување на системот за отчетност и транспарентност за презентација на финансиските извештаи во јавноста и за ограничувањата

Стратешка цел 4.5. Професионализација на извршната канцеларија на СЗДСМ

Стратешка насока 4.5.1. Поттикнување на професионализација во СЗДСМ со платени работни позиции (преку аплицирање за проекти) во извршната канцеларија

СН 4.5.2. Обезбедување на канцеларија и опрема за работа

СН 4.5.2. Заокружување на системите и процедурите за работа на СЗДСМ

Стратешка цел 4.6. Развивање на соработка со домашни и меѓународни мрежи и организации

Стратешка насока 4.6.1. Учество во работата на Алијансата на пациентски организации на Северна Македонија (АПО)

СН 4.6.2. Полноправно членство во Интернационална Дијабетес Федерација

СН 4.6.3. Учество во работата на Ретина Европа

Стратешка цел 4.7. Развој на капацитетите на членските организации на СЗДСМ

Стратешка насока 4.6.1. Развој на капацитети за новите и не толку силните асоцијации со лица со дијабетес

СН 4.6.2. Поддршка во обезбедувањето грантови од проекти

СН 4.6.3. Заедничко аплицирање во програми каде има можност да се доделуваат т.н. мали проекти за регантирање

Се фокусираме на приоритетите дефинирани во стратешкиот план за 2025 година. Со конкретни активности за едукација, дигитализација и меѓународна соработка, СЗДСМ ќе обезбеди подобрен пристап до современи технологии и услуги за сите лица со дијабетес во Северна Македонија.

ЦЕЛНИ ГРУПИ:

- Здруженија на пациенти, нивни асоцијации и неформални групи на граѓани,
- 125.000 лица со дијабетес од кои околу 40.000 лица со дијабетес со инсулинска терапија,
- Здравствените власти, медицински установи, организации и бизнис заедницата.

За СЗДСМ највисок приоритет се: **инкорпорирање на десетгодишна Национална програма за дијабетес, редовно ажурирање на Националниот регистер за лица со дијабетес, заокружување на процесот за најсовремен менаџмент на дијабетес со набавка на современи дигитални медицински помагала за континуирано мерење гликемија за сите лица со дијабетес, пред се системите за континуирано мерење на гликемија за 500 деца и адолесценти во државата, како и достапноста на нова и иновативна терапија и нејзина поставување на позитивна листа на лекови. Учество на Конгрес на Светската Дијабетес Федерација IDF во Банкок, Реализација на заеднички акции со партнери за заеднички цели утврдени во Меморандуми за соработка да се унапредат здравствените бенифиции за лицата со дијабетес. Организирање на ДИЈА КАМП за деца и млади.**

СЗДСМ - своите активности и акции ќе ги фокусира на концептите:

Работа на здравствено – едукативен совет на Сојузот совладувањето на предизвиците, со воспоставување на школа за едукатори на лица со дијабетес и креирање на мрежа за едукатори за лица со дијабетес, особено имајќи го во предвид новиот медицински протокол за Центричност на пациентите или позната и како Персонализирана медицина, засновано на одлуки за дизајн на клинички испитувања кои се водени од желбата и потребата на пациентот. За менаџирање со редовно мерење на гликемија, аплицирање на терапија и справување со различните вредности, како и за справување со комбордитети (ретинопатија, тироидна жлезда, невропатија, нефропатија...). Отпочнување на соработка со релевантни здравствени здруженија во државата како и реализација на заеднички акции со партнери за заеднички цели утврдени во Меморандуми за соработка. Овој совет ќе ја има водечката улога за етичкиот пристап на пациентите кон медицината базирана на докази, врз основа на која ние соработуваме и комуницираме со сите засегнати страни. Отпочнување на соработка со релевантни здравствени здруженија во државата како и реализација на заеднички акции со партнери за заеднички цели утврдени во Меморандуми за соработка со Министерство за здравство, Лекарска комора на Северна Македонија, Здружението на медицински дијабетолошки сестри „ЕНДО ДИЈА“, Лајонс Клубот Дистрик 123 на Северна Македонија, ПЗУ „Систина Офталомогија“, ПЗУ „Диаверум“ Центри за дијализа и ПЗУ „Нефро Плус“ Скопје Центри за дијализа.

Ефикасна и квалитетна едукација за справување и самосправување со дијабетесот -Едукацијата е есенцијата на справувањето со дијабетесот која треба да го оспособи лицето со дијабетес да го самоконтролира и да се самосправува со дијабетесот. Особено земајќи го предвид фактот дека состојбата е доживотна и прогресивна. Секое лице со дијабетес добива одредени знаења за состојбата порано или подоцна, но ефикасната и квалитетна едукација е од витално значење за исходот од лекувањето. Во рамки на оваа програмска задача се планираат следниве активности: креирање на унифицирани едукативни модули, подготовка на едукативни материјали за секој од предвидените модули, организација на групни и индивидуални едукации, работилници со демонстрација на вештини (мерење на гликемија, броење на јаглехидрати, инјектирање и сл.) и др.

Камп за дијабетес за деца и млади со генерална цел за интезивирана едукација на децата и младите за квалитетно менаџирање со дијабетесот, ќе организираме ДИЈА КАМП. Целите на оваа програма, терминот „камп“ е дефиниран како програма за млади да се соберат и да ја зголемат својата мрежа за поддршка на врсници и да го подобрат нивниот дијабетес менаџмент преку едукативни активности на локација различна и подалеку од дома, училиште или други вон училишни активности.

Меѓународна (регионална) соработка и вмрежување – СЗДСМ веќе е асоцијативен член на EURETINA каде низ работа ќе се едуцираме за промена на превенцијата на ширење на компликација од дијабетична ретинопатија, особено кај младите и лицата со Тип1, како и да бидеме активни партиципенти за лобирање кај надлежните за промените на моделите за третман на дијабетична ретинопатија. Воедно, СЗДСМ е апликант за полноправно членство во Меѓународната дијабетолошка федерација IDF, каде ќе се посветиме на воспоставување на комуникација, размена на информации,

консултации и сл. со земјите од регионот, за запознавање со националните сојузи и нивните активности. Особено важно е да се пиздигне соработката со видливи позитивните искуства за обезбедување на квалитетен живот на лицата со дијабетес, пред се на Република Хрватска, Република Словенија Република Србија.

СЗДСМ ќе ги засили своите активности врз основа на **резултатите од истражувањето спроведено за ниво на задоволство на квалитет на живот на лицата со дијабет и нивните семејства**. Целта на активностите е да се имплементираат релевантните информации од Националната анкета за квалитетот на живот и влијанието на терапијата, пред се инсулинска, која се аплицира на лицата со дијабетес, таблетарната терапија, замена на терапија, како и игли со кои се аплицира терапијата, глукомери и ленти за менаџирање со вредностите на дијабетесот.

Регионалниот пристап на организирање, ќе обезбеди безбедна комуникација и работа и на здруженијата координирани од сојузот и самите здруженија согласно регионалната организираност. Затоа, ќе се унапредува работата во мрежа на сите 8 региони кои примарно ќе собираат информации и ќе ги споделуваат од здруженијата кон сојузот и повратно кон здруженијата од регионот. Грижата за обезбедување на поквалитетен живот преку одлично здравје на лицата со дијабетес, ќе се води преку електронските мрежи за комуникација, како и социјалните мрежи. Ќе се восоостави редовна комуникација во група каде најмалку два пати неделно ќе се организираат работилници, на кои ќе се споделуваат искуства за надминати проблеми и најдени решенија.

Дебата за оценка на потребата за промена на тендерскиот систем на набавки од сегашниот кон моделот на референтна цена.

Во текот на 2025, СЗДСМ ќе организира најмалку една дебата за оценка на потребата за промена на тендерскиот систем на набавки од сегашниот на да се замени со отворен пазар, овозможувајќи континуиран пристап до инсулинска, антидијабетична и неинјектибилна терапија. Ќе се промовира транспарентност и конкурентност со цел обезбедување квалитетни и достапни лекови за сите пациенти. Со отворен пазар, се остварува примарното загарантирано право на избор на терапија од самиот пациент, ќе се врати довербата на пациентите во здравствениот систем. Секако, еден од клучните резултати ќе биде и големата заштеда на средства во здравствениот буџет, со што ќе се зголемат можностите за уште поквалитетни здравствени сервиси и услуги за ДИЈАБЕТЕС.

Грижа за T1 заедницата во Северна Македонија - главната цел на проектот на СЗДСМ финансиран од Фондот на T1D заедницата е да се зголеми свеста за потребата од современи третмани за управување со дијабетес за лицата со дијабетес тип 1, нивните семејства и целото општество. Очекуваме да ги покриеме сите 8 региони во земјата, со активности во 30-те поголеми локални општини со 80% од населението со T1D во земјата, вклучувајќи деца, млади и возрасни.

Следниве очекувани резултати ќе бидат постигнати со проектот финансиран од Фондот на T1D заедницата: Информирана популација со T1D за ефектите од употребата на CGM и други современи технологии за третман на T1D.

Активности:

1. Организирање информативни сесии низ државата за презентација на начинот на користење на CGM сензори
2. Организирање информативни сесии низ државата за презентација на начинот на користење на
3. Набавка на CGM сензори и реализација
4. Објави на социјалните медиуми на СЗДСМ

Индикатор Снимање на видео клипови кои ќе се прикажат на национални/регионални телевизии и на интернет портали. Воспоставени ефективни партнерства со академските институции и државните здравствени институции во однос на лобирање за употреба на современи технологии за сите T1D во РС Македонија. Креирање на работната група со сите засегнати страни во неа. Изработка и доставување

на предлози до држави и здравствени институции за да се покрие трошоците за CGM за сите T1D лица во Македонија. Подобрени вештини на лицата со дијабетес за употреба на CGM. Студија за ефектите (управување со гликозата и здравјето) од користењето на ЦГМ кај 150 T1D лица во Македонија, 3.2. Серија на сесии за едукацијата за употреба CGM и други современи технологии (300 лица со T1D). Реализацијата на проектот е финансиски поддржан од Panorama Global Grants Found (<https://www.panoramaglobal.org/the-t1d-community-fund>), организација која ги поддржува идеите што го менуваат светот можат да произлезат од лидерите каде било, но само кога работиме заедно, вистинската промена ќе заземе сила. Фондот работи е со партнери според заедничката визија дека итни социјални прашања може да се решат побрзо, ефективно и одржливо преку широката лека на соработка отколку тесниот начин на размислување на конкуренцијата.

Детектирање на ново дијагностицирани пред – дијабетес и дијабетес Тип 2 по општини и организирање едукации, подигање свест на население за дијабетес детектирање на новозаболени посета и активности во општините низ државата и во Град Скопје преку комуникација со Општините, контакт со пациенти, здравствени работници и матични доктори, здравствени установи, афирмација на здружението, печатени пристапници за членство и споделување со цел зголемување на бројот на членови, флаери за едукација (осознавање, самоконтрола, спорт) присуство на едукатор-лекар и предавање на соодветни теми.

Формирање на Клубови на дијабетичари во регионални центри, прв од овој вид, за средби, меѓусебна размена на искуства, состаноци, размена на едукативни материјали, предавања и советувања на мали групи (4-6 луѓе), со лекар, кои се составени според иста возраст или тип на дијабетес или коморбитети Канцеларија, зајакнување и развој на здружението, зближување на целната група.

Поддршка на развој на работата на Online Советувалиштето во Битола, за едукација на лица со дијабетес и пред дијабетна состојба. Се планира обработка на компликациите од дијабетесот и тоа: Ретинопатија, Нефропатија, Невропатија, Дијабетично стопало, Кардиоваскуларни компликации и дијабетесот, Дијабетесот и оралното здравје, Дијабетесот и психичкото здравје и Превенција од дијабетес тип 2. Особено внимание ќе посветиме на настани за психосоцијална поддршка на група од 15 лица со примена на метод на Психодрама поддржана од здружението „Сега и овде“.

Поддршка на локалните заедници во превенција од Дијабетес – полноправните членки на СЗДСМ заедно со други асоцијации и локални чинители ќе реализираат по најмалку 3 едукативни работилници во локалната заедница, со теми согласно потребите на членовите и здравствените трендови кои се актуелни кај нив. Едукацијата ќе се однесува, пред сè за начини на исхрана, физичка активност, првенција од дијабетична ретинопатија, компликации од БХК (Бубрежни хронични компликации) и сл.

СВЕТСКИ ДЕН НА ДИЈАБЕТЕСОТ – 14 Ноември

СЗДСМ, како членка на International Diabetes Federation Europa region, ќе подготви посебна програма за одбележување на 14 Ноември, заедно со здруженијата – членки ќе **организираме на национално одбележување** на Светскиот ден на дијабетесот, како еден од централните настани во 2025г одина, заедно со **пациенти со дијабетес**. Мотото и темата за истиот ќе бидат усогласени со генералиите од Интернационалната Дијабетес Федерација. Концептот за активности ќе се насочи кон соработка со јавните институции, образовните установи и приватниот сектор како и здружување на оние кои се најмногу засегнати од оваа тема.

ДИА ЕУРО ТИМ – Будимпешта 2025 година - За подобар и поквалитетен живот најмлади пациенти на лицата со дијабетес тука е нашиот Диа еуро тим кој преку промовирање на спортот како во Северна Македонија така и надвор преку учество на меѓународни турнири им го олеснува животот на нашите со тоа што работи на: Едуцирање и кревање на свеста за дијабетесот, Прикажување на важноста од физичка активност за добра контрола на дијабетесот, Промовирање на здрав начин на живот, Борба против дискриминација на лицата со дијабетес, Разбивање на стереотипи и митови за дијабетесот,

Промовирање на Диа Еуро, Разменување на искуства преку границите и развивање на паралелна комуникација помеѓу членките асоцијации на ИДФ.

Конгрес на Светска Дијабетес Федерација 2025 – Банкок – наша делегација ќе учествува на редовниот Конгрес на Светската дијабетес федерација IDF кој ќе се одржи во Април 2025 година во Банкок. СЗДСМ на овој конгрес, по предлог на IDF регион за Европа е промовиран за полноправен член на IDF. Нашето зачленување во светското семејство на дијабетес е од круцијално стратешко значење за иднината во унапредувањето на квалитетот на лицата со дијабетес во државата, како и за превенцијата од ДМ Тип 2.

СОРАБОТКА

Реализацијата на активностите се заснова на принципот со партнерска соработка со релевантни и засегнати страни. Успешна соработка, на веќе воспоставените принципи на стратешки цели и намери со Националната комисија за дијабетес, Научното здружение на ендокринолози и дијабетолози на Македонија, Здружение на семејни лекари на Македонија, Здружение на матични лекари, Здружение на ендокринолошки и дијабетолошки сестри на Македонија, Клиниката за ендокринологија, дијабетес и болести на метаболизмот, Клиниката за детски болести, Центрите за дијабетес при ЈЗУ низ државата, Клиниката за очни болести, Клиника за неврологија, Клиника за кардиологија, особено со Агенцијата за лекови и медицински средства МАЛМЕД и Институтот за јавно здравје, ќе ги унапредиме можностите за креирање на заеднички програмски определби и проектни акции.

СЗДСМ е посветен за континуирана соработка со Фондот за здравствено осигурување на Македонија, (соодветни експерти од областа), како и експерти од фармакоекономијата, медицинските професионалци, институции и општините. Воедно ќе ја развиваме и соработката со јавниот здравствен сектор, приватните здравствени институции, компании, граѓански организации и други. Ние ќе посветиме сериозно внимание на градење на заедничка соработка со лекарите од семејна медицина и соодветните стручни здруженија, сите останати клиници каде што се лекуваат компликации од дијабетесот (Кардиологија, Нефрологија, Офталмологија, Неврологија, Неврохирургија, Тораковаскуларна хирургија, Пластична хирургија, Гинекологија и акушерство, Стоматологија и др.). Лекарски комори, лекарски друштва, министерства и управи кои се надлежни за унапредување на условите за образование, работа и живот на лицата со дијабетес. Дијабетесот како заеднички имател на сите луѓе, не насочува на итна потреба за воспоставување на регионална соработка со националните сојузи и организации на лица со дијабетес, како и со Европската мрежа на здружување на лица со дијабетес, пред се со националните сојузи во Р. Хрватска, Р.Словенија и другите од опкружувањето.

СЗДСМ посветено ќе ја развива соработката, за реализација на генералните цели со сите кои има потпишано Меморандуми за соработка: Министерство за здравство, Лекарска комора на Северна Македонија, Здружението на медицински дијабетолошки сестри „ЕНДО ДИЈА“, Лајонс Клубот Дистрик 123 на Северна Македонија, ПЗУ „Систина Офталмологија“, ПЗУ „Диаверум“ Центри за дијализа и ПЗУ „Нефро Плус“ Скопје Центри за дијализа.

СТРУКТУРА

Креираните активности во годишната програма, се пред сè на 20 здруженија на дијабетичари – полноправни членови на сојузот, кои секојдневно се активно посветени на борба со дијабетесот. СЗДСМ оваа година ќе го донесе првиот **Стратешки план за развој на сојузот за 2024 – 2028 година**, при што ќе се усвојат реевдирани визија и мисија и стратешки цели, функционална внатрешна структура со демократски и транспарентно – отчетни вредности на работа. СЗДСМ својот буџет ќе го практикува преку проектно работење, со донации, спонзорства и партнерски односи со компании, граѓани, локални власти. Посебен акцент оваа година ќе биде ставен на соработката и со организации на пациенти, како и на други чија цел се почитување на човековите права, слободи и правата до пристап до здравство кое овозможува квалитетен живот на граѓаните.

ДИГИТАЛИЗАЦИЈА на СЗДСМ

Прифаќање на дигиталната трансформација е со визија обезбедување на долгорочна одржливост на животот на здруженијата, групите на здружувања на лицата со дијабетес и СЗДСМ. Проблемите сега се посложени: Иновации, Автоматизација, Конкуренција, Странски раст, Нови бизнис модели, Производи во услуги. Промена на барањата на лицата со дијабетес, проблемите се сложени, пристрасни со предизвици кои го обликуваат и дефинираат денешниот бизнис. Успехот сега зависи од брзото идентификување и решавање на проблемите кои се важни. Животот на дигитален член пребарување на член на веб-локација и допирни точки на Google Diabetes, кои детектира искуство на клиентите.

Со пребарувањето на Google Веб-страницата изгледа убаво и информативно на веб страните и профилите на социјалните мрежи, на кои СЗДСМ не е доволно застапен, затоа мораме да ги слушаме како, за што зборуваат луѓето. Предизвик е јавното говорење во ерата на социјалните медиуми, особено менаџирањето на кажување на лична приказна, за да можеме да создаваме емотивна содржина. Социјалните медиуми побрзо ги доставуваат вестите, тие се емитувачко решение за учесниците во кампањите, за зголемување на довербата. Општо земено, нема да придвижи доволно луѓе да поддржат кауза. Кога разговараме, треба да им дадеме на луѓето причини да ја споделат нашата порака како со своите пријатели. Затоа СЗДСМ својата веб страна www.diabetes.mk ќе ја трансформира во лесно достапна во сите формати и променлива на дневна основа, веб страна која ќе биде сервис на секој член, поврзана со сите профили и сметки на социјалните мрежи кои се користат, пред се кај младите лица со дијабетес. Веб страната ќе добие свој уредувачки тим, технички администратор кои ќе имаат задача да дејствуваат согласно потребите на членовите. На овие социјални мрежи и комуникативни алатки ќе се формираат групи за брзо споделување на сите информации и решавања на сите предизвици и проблеми. Ќе дадеме сериозен придонес во промоција за користење на мобилни апликации, наменети за активно и ефективно менаџирање на дијабетесот компликациите од дијабетес (со фокус на ретинопатијата и нефропатија).

ОЧЕКУВАНИ ПРОМЕНИ

СЗДСМ годината ќе ја забележи за отпочнување на силно влијание за рушење на стереотипите и интеграција и видливост на младите лица со дијабетес, унапредување на условите за живот на младите и нивните семејства. Исто значење ќе посветиме на граѓаните во руралните средини, кои немаат доволно пристап до едукација и информации за новите иновативни терапии и технологии.

Здруженијата на лица со дијабетес здружени во СЗДСМ како и партнерските организации, ќе ја спроведува програмата, со надеж дека Владата и Министерството за здравство ќе посветат сериозно внимание за инкорпорирање на Национална програма за дијабетес, да се ажурира Националниот регистар на лица со дијабетес, да се зголеми свесноста кај граѓаните за ризикот од дијабетес.

СЗДСМ очекува да воспостави целосна функционална модерна внатрешна структура, каде секоја иницијатива и/или предлог ќе биде брзо ефективно и ефикасно разгледана и по можност спроведена.

Со делувањето на СЗДСМ императиви во годината ни се: да се овозможи еднаков пристап до најсовремената иновативна терапија и медицински помагала за континуирано мерење гликемија за сите лица со дијабетес и да се покаже преваленца на пад на растот на дијабетесот во државата, да се посвети сериозно внимание, во рамки на новите протоколи за третман на дијабетес на примарно здравствено ниво за превенција од (компликации) коморбидитети: ретинопатија, кардио-васкуларните, нефропатските и невропатските компликации и другите забележани.

СЗДСМ очекува да поттикне превентивни програми во здравствениот систем за превенција од компликации од дијабетес.

Едукацијата на едукатори ќе овозможи достапност за едукација за дијабетес и негово менаџирање кај сите лица со дијабетес. Реализација на проектот за грижа за лицата со Т1 да се зголеми свеста за потребата од современи третмани за управување со дијабетес за лицата со дијабетес тип 1, нивните семејства и целото општество. Очекуваме да ги покриеме сите 8 региони во земјата, со активности во 30-те поголеми локални општини со 80% од населението со Т1Д во земјата, вклучувајќи деца, мали деца и возрасни. Исто така, оваа година СЗДСМ да биде интегрирана во меѓународни организации и отпочне процесот на дигитализација и размена на сорботка со националните сојузи во регионот.

Финансиски план за работа 2025 година - За успешно реализирање на активностите и остварување на стратешките цели за 2025 година, СЗДСМ има потреба од вкупен буџет од 10.145.305,00 денари. Посветен на реализација на клучни директни активности со проект од Глобал Фонд за Тип 1, секако и сопствени ресурси со волонетрска работа и поддршка од партнерите за превенција и справување со Дијабетес. Посветени сме на нашата интергација во IDF особено за регионална соработка како и во Европа. Нашите приоритети се младите, превенција и менаџирање на компликациите од дијабетес, Важен сегмент е едукацијата, дигитализацијата и физичката активност на лицата со Дијабетес. Со посветеност ќе реализираме: Мониторинг на спроведувањето на Националната програма за дијабетес, Застапување за имплементација на Национална програма во Глобалната национална стратегија за незаразни болести, Овозможување пристап на ДТ1 и ДТ2 кон CGM сензори, ПРОМЕНА на системот за обезбедување на современа терапија за ЛсД, Едукација на населението за Дијабетес и работа на здравствено – едукативен совет, Организирање на едукација на лица со Т1Д Камп за дијабетес за деца и млади, Електронски едукативен центар на СЗДСМ и работа на On Line советувалиште, Меѓународна (регионална) соработка и вмрежување, Клуб на дијабетичари, Одбележување на 14 Ноември - Светскиот ден на дијабетесот, Детектирање на новодијагностицирани пред – дијабетес и дијабетес Тип 2, Поддршка на локалните заедници во превенција од Дијабетес, Ефикасна и квалитетна едукација за справување и самосправување со дијабетесот, Работилници за примарно здравствено ниво, секундарно со поддршка на терцијарно (едукатор) за превенција од (компликации) коморбидитети: со фокус на ретинопатија, Следење на меѓународни препораки и состанок со здравствени чинители за зголемување на свесноста за офталмолошкото здравје, Конгрес на Светска Дијабетес Федерација 2025 – Банкок, Реализација на истражувања во рамките на проектите на Сојузот на различни теми поврзани со дијабетесот во РСМ, Развој финансиска поддржливост и транспарентност на СЗДСМ и членските организации, Едукација за ретина во дигитални страници.

Областите на активностите:

- Волонтирање - преку промоција и развој на волонтерството,
- Промовирање на социјална солидарност,
- Задушување и заштита од дискриминација - преку заштита на правата на семејството, децата и млади лица со посебни потреби, права на стари лица, заштита и права на пациентите,
- Образование - преку едукација за одржлив развој, здрав начин на живот и зачувување на природата,
- Социјална помош и поддршка,
- Физички активности и игри изведени на организиран начин заради промоција, здравје и рекреација,
- Следење на јавната политика и застапување,
- Превентивно дејствување, унапредување и заштита на здравствени услови - создавање услови за подобар квалитет на живот за пациентите со хронични заболувања.

Управен одбор на СЗДСМ:

1. **Димче Велев – Претседател на СЗДСМ**
2. Лидија Дамјанова – потпретседател,
3. Татјана Јордева – потпретседател,
4. Зоран Бојковски – координатор за Тип 1
5. Велко Бобаровски – член
6. Биљана Солунчевска - член
7. Драган Становски - член

Надзорен одбор на СЗДСМ:

8. Јордан Синадинов - член
9. Тони Митев - **Претседател на НО**
10. Анета Пановска Цветанова - член

Оперативен тим на СЗДСМ:

1. **Мартин Николов – Оперативен директор – Секретар**
2. Ангела Атанасоска – координатор на тим за администрација и одржливост,
3. Виктор Лукарски – координатор на тим за меѓународна соработка и интеграции,
4. Татјана Јордева – координатор на тим за грижа за лица со ДМ тип 1
5. Зоран Стојковски – координатор за односно со јавноста, информации и дигитализација

Здравствено – едукативен совет на СЗДСМ:

- 1.
2. **Претседателка** д-р сци. Катерина Адамова – м-р по јавно здравје,
3. д-р.сци. педиј. Александра Јанчовска,
4. дипл. мед. сес. Татјана Ѓорговски,
5. Јордан Синадинов,
6. М-р. Биљана Солунчевска,
7. Наташа Деспотовска Димитриева и
8. по 1 претставници од здруженијата полноправни членки:

ЧЛЕНКИ НА СЗДСМ:

1.

Полноправни членови:

1. Здружение на дијабетичари на Општина Битола
2. Здружение на дијабетичари на Општина Кочани
3. Здружение на дијабетичари на Општина Пробиштип
4. Здружение на дијабетичари на Општина Гевгелија, Богданци и Дојран
5. Здружение на дијабетичари Охрид
6. Здружение на дијабетичари на Општина Куманово
7. Здружение на лица со дијабетес „Дијабет – Вардар“ Гостивар
8. Здружение на дијабетичари „Силна Надеж“ Свети Николе
9. Здружение на лица со дијабет „Шеќерче – Lollipop“ Велес
10. Здружение на дијабетичари Делчево и Македонска Каменица
11. Здружение на дијабетичари на Радовиш, Подареш и Конче
12. Здружение на дијабетичари Тетово
13. Здружение на дијабетичари „Сончева Светлина“ Демир Хисар
14. Здружение на дијабетичари Берово
15. Здружение на дијабетичари ЗД Мост Скопје

16. Здружение за едукација, советување, превенција и грижа на лица со дијабетес „Сина Революција“ Прилеп
17. Здружение на дијабетичари „Гликоза“ Струмица

Придружени членови:

18. Здружение на лица со дијабетес Тип 1, Охрид (од следно Собрание треба да премине во редовно – полноправно членство)
19. БАЛАНС МК Скопје – Асоцијација за детски дијабетес
20. Здружение на лица со дијабетес „Алегрија“ Скопје
21. Здружение на лица со дијабетес „Дијабет Пологи“ Тетово

Здруженија со статус членство во мирување

22. Здружение на дијабетичари „Дијабетичар ИНС“ Штип
23. Здружение на дијабетичари Кавадарци
24. Здружение на дијабетичари Неготино
25. Здружение на дијабетичари „Светлост за нас“ Прилеп

21 Декември 2024 год.
Скопје

Претседател на СЗДСМ,
Димче Велев

Сојуз на здруженија на дијабетичари на Северна Македонија

Финансиски план за работа
2025 година

Шифра	Опис	Единица	Цена по единица	Количина	Вкупно трошоци
					1,794,000.00
A	Персонал				
A.1	Управен одбор	месец	0.00	6	0.00
A.2	Претседател на СЗДСМ	месец	0.00	12	0.00
A.3	Оперативен Директор (ОД)? Секретар (СК)	месец	70,000.00	12	840,000.00
A.4	Координатор на Оперативен тим	месец	45,000.00	12	540,000.00
A.5	Веб уредник и социјални мрежи	месец	25,000.00	12	300,000.00
A.7	Проектен асистент	месец	9,500.00	12	114,000.00
B	Директни проектни трошоци				6,870,205.00
B1	Активност 1: Мониторинг на спроведувањето на Националната програма за дијабетес.				63,000.00
B1.1	A1.1.2.3 Подготовка на извештај за спроведувањето на Националната програма за дијабетес.	ден	9,000.00	3	27,000.00
B1.2	A1.1.2.4. Организирање на јавна дебата „Спроведување на Националната програма за дијабетес - состојби, предизвици и дефинирање на нови приоритети“	настан	36,000.00	1	36,000.00
B2	Активност 2: Застапување за имплементација на Национална програма во Глобалната национална стратегија за незаразни болести				23,200.00
B2.1	Печатене материјали (флаери, постери)	парче	200.00	50	10,000.00
B2.2	Лектура на македонски јазик и превод на брошура на албански јазик	лице	3,300.00	2	6,600.00
B2.3	Поштарина	парче	0.00	0	0.00
B2.4	Комуникациски трошоци	месец	1,200.00	3	3,600.00
B2.5	Закуп на простор за постери	месец	1,000.00	3	3,000.00
B3	Активност 3: Овозможување пристап на DT1 и DT2 кон CGM сензори				683,100.00
B3.1	A1.2.1.1 Правење на Cost-Benefit Анализа за потреба од финансирање на CGM системи од страна на Министерството за здравство/Државата	ден	9,000.00	14	126,000.00
B3.2	A1.2.1.2. Подготовка на Документ за креирање политики „Овозможување пристап на сите пациенти со DT1 и дел на DT2 кон најсовремена опрема за мониторинг (CGM системи)“	ден	9,000.00	5	45,000.00
B3.3	A1.2.1.3. Организирање на Меѓународна конференција „Практики на земјите од Западен Балкан поврзани со пристап на лицата со DT1 и со DT2 кон до CGM системи“	настан	332,100.00	1	332,100.00
B3.4	A1.2.1.4. Организирање на 12 информативни сесии во општините низ МК (каде не се организираа во 2024) - Активност на T1Д Фонд	настан	7,500.00	12	90,000.00
B3.5	Набавка на CGM за покажување на T1Д (на инфо сесии и обуки) - Активност на T1Д Фонд	парче	3,600.00	25	90,000.00
B4	Активност 4: ПРОМЕНА на системот за обезбедување на современа терапија за ЛсД				66,000.00
B4.1	A1.2.3.1. Дебата за оценка на потребата за промена на тендерскиот систем на набавки од сегашниот кон моделот на референтна цена	настан	36,000.00	1	36,000.00
B4.2	A1.2.3.2. Спроведување кампања за достапност на квалитетни глукометри по референтни цени.	денови	600.00	50	30,000.00
B5	Активност 5: Едукација на населението за Дијабетес и работа на здравствено – едукативен совет				227,900.00
B5.1	Креирање на унифицирани едукативни модули (кратки едукативни видеа S)	парче	24,600.00	5	123,000.00
B5.2	Работилници на здравствено - едукативниот совет	настан	13,000.00	4	52,000.00
B5.3	Лектура на македонски јазик и превод на албански јазик	лице	500.00	5	2,500.00
B5.4	Поддршка на Online Советувалиште	предмет	10,000.00	3	30,000.00
B5.5	Комуникациски трошоци (ФБ, инстаграм, мејл)	месец	1,700.00	12	20,400.00
B6	Активност 6: Организирање на едукација на лица со T1Д				1,664,300.00
B6.1	Обуки за ефикасно менаџирање на дијабетесот за лица со T1Д	настан	158,400.00	4	633,600.00
B6.2	Поткаст со теми од интерес за млади и возрасни со T1Д	настан	18,450.00	10	184,500.00
B6.3	Монтажа на видеа за T1Д публича	парче	15,400.00	7	107,800.00
B6.4	реклами за T1Д видеа	денови	600.00	70	42,000.00
B7	Активност 7: Камп за дијабетес за деца и млади				543,900.00
B7.1	работни материјали - USB (сите материјали ќе бидат поставени на него), ранец, маичка	лице	2,000.00	70	140,000.00
B7.2	Брошури	парче	250.00	50	12,500.00
B7.3	Ручек	лице	600.00	70	42,000.00
B7.4	Патни трошоци	настани вкупно	15,000.00	1	15,000.00
B7.5	Освежување	лице	120.00	70	8,400.00
B7.6	Обучувачи	лице	4,500.00	5	22,500.00
B7.7	Асистенти	лице	3,700.00	5	18,500.00
B7.8	Канцелариски материјали	настан	1,000.00	5	5,000.00
B7.9	Сместување на учесници	лице	4,000.00	70	280,000.00
B8	Активност 8: Електронски едукативен центар на СЗДМ и работа на On Line советувалиште				138,700.00
B8.1	Едукатори - специјалисти	настан	6,600.00	12	79,200.00
B8.2	Патни трошоци	настан	1,200.00	10	12,000.00
B8.3	Освежување	настан	300.00	10	3,000.00
B8.4	Изнајмување на опрема	настан	3,500.00	7	24,500.00
B8.5	Флаери и брошури	парче	200.00	100	20,000.00
B9	Активност 9: Меѓународна (регионална) соработка и вмрежување				174,000.00
B9.1	Патни трошоци за присуство на меѓународни настани	настан	45,000.00	2	90,000.00
B9.2	подготовка на материјал	настан	25,000.00	1	25,000.00
B9.3	сместување на учесници	настан	24,500.00	2	49,000.00
B9.4	материјали	настан	5,000.00	2	10,000.00
B10	Активност 10: Клуб на дијабетичари				60,180.00
B10.1	Експерти	лице	6,600.00	2	13,200.00
B10.2	патни трошоци	настан	500.00	24	12,000.00
B10.3	Освежување	лице	120.00	144	17,280.00
B10.4	Канцелариски материјал	настан	300.00	24	7,200.00
B10.5	Материјали за настан	парче	150.00	70	10,500.00
B11	Активност 11: Одбележување на 14 Ноември - Светскиот ден на дијабетесот				669,000.00
B11.1	Сместување на учесници	лица	3000	100	30000
B11.2	Експерти и модератори	лице	14000	5	70000
B11.3	Освежување	настан	200	100	20000
B11.4	Патни трошоци	настан	1,200.00	70	84,000.00
B11.5	Сала, банери, презентациони алатки и канцелариски материјали	настан	90,000.00	2	180,000.00
B11.6	Комуникациски трошоци (лифлети, тв банер...)	месец	15,000.00	1	15,000.00
B12	Активност 12: Детектирање на новодиагностицирани пред – дијабетес и дијабетес Тип 2				95,000.00
B12.1	Патни трошоци (месечно по 1 општина)	настан	2,500.00	12	30,000.00
B12.2	работни материјали (флаери, брошура, пристапници)	парче	23,000.00	1	23,000.00
B12.3	Ангажман на едукатор - лекар	настан	3,000.00	12	36,000.00
B12.4	Освежување	настан	900.00	12	6,000.00
B13	Активност 13:Поддршка на локалните заедници во превенција од Дијабетес				240,000.00
B13.1	Освежување	настан	500.00	20	10,000.00
B13.2	Флаери и брошури	предмет	200.00	150	30,000.00
B13.3	Материјали и опрема за работилница (нотеси, пенкала, ЛЦД)	настан	1,500.00	20	30,000.00
B13.4	Изнајмување на сала	настан	2,500.00	20	50,000.00
B13.5	патни трошоци	настан	6,000.00	20	120,000.00
B14	Активност 14: DIA EURO 2025				722,000.00

B.14.1	Персонал (тренер)	месец	31,000.00	7	217,000.00
B.14.2	Поддршка на тимот за подготовки, тренинзи и прегледи (осигурување)	годишно		3	105,000.00
B.14.3	Опрема за тимот	настан	70,000.00	2	140,000.00
B.14.4	Котизација за учество, Патни трошоци, котизација за учество и сместување	настан	260,000.00	1	260,000.00
B.15	Активност 15: Ефикасна и квалитетна едукација за справување и самосправување со дијабетесот				146,800.00
B.15.1	Продукција на видео материјал (креативно решение и продукција)	парче	60,000.00	1	60,000.00
B.15.2	Флаер (креативно решение и продукција)	парче	30,000.00	1	30,000.00
B.15.3	Продукција на флаер - печатење	парче	9.00	700	6,300.00
B.15.4	Превод, рецензија на материјали	парче	3,500.00	2	7,000.00
B.15.5	Продукција на мапи со принтано лого (25)	парче	700.00	25	17,500.00
B.15.6	Едукативни настани за превенција од Дијабетес	настан	2,000.00	7	14,000.00
B.15.7	Освежување на настани	настан	120.00	100	12,000.00
B.16	Активност 16: Работилници за примарно здравство ниво, секундарно со поддршка на терцијарно (едукатор) за превенција од (компликации) коморбидитети: со фокус на ретинопатија				120,000.00
B.16.1	Сала, банери, презентациски алатки и канцелариски материјали	месец	90,000.00	1	90,000.00
B.16.2	Едукатори - специјалисти	настан	6,000.00	3	18,000.00
B.16.3	Коктел	настан	12,000.00	1	12,000.00
B.17	Активност 17: Следење на меѓународни препораки и состанок со здравствени чинители за зголемување на свесноста за офталмолошкото здравје				120,000.00
B.17.1	Сала, банери, презентациски алатки и канцелариски материјали	месец	82,000.00	1	82,000.00
B.17.2	Едукатори - специјалисти	настан	4,500.00	3	13,500.00
B.17.3	Коктел	настан	12,000.00	1	12,000.00
B.18	Продукција на брошура за потребите на работилница	парче	500.00	25	12,500.00
B.18.1	Активност 18: Конгрес на Светска Дијабетес Федерација 2025 – Банок				428,350.00
B.18.1	Регистрација за учество на конгрес	лице	30,500.00	3	91,500.00
B.18.2	Транспортни трошоци (превоз до аеродроми, хотел и конгрес центар) Авионски карти	лице	85,000.00	4	260,000.00
B.18.3	Сместување на учесници	лице	21,450.00	3	64,350.00
B.18.4	Продукција на брошура за промоција	парче	500.00	25	12,500.00
B.19	Активност 19: Реализација на истражувања во рамките на проектите на Сојузот на различни теми поврзани со дијабетесот во РСМ				27,675.00
B.19.1	Истражувања во рамките на проектите на Сојузот на различни теми поврзани со дијабетесот во РСМ	ден	9225	3	27,675.00
B.20	Активност 20: Развој финансиска поддржливост и транспарентност на СЗДСМ и членските организации				657,100.00
B.20.1	Развој на план за финансиска одржливост на СЗДСМ и членските организации	ден	9225	6	55,350.00
B.20.2	Овозможување можност за донации од поединци (можност преку интернет страница)	парче	12,000	1	12,000.00
B.20.3	Две обука за вешт и ефективни комуникации и за раководење и управување на граѓанска органи	настан	199,875	2	399,750.00
B.20.4	Обука за вештини за пишување и спроведување проекти	учесник	35,000	2	70,000.00
B.20.5	Надворешна Ревизија за 2024	парче	120,000	1	120,000.00
C	Оперативни трошоци за канцеларија				1,481,100.00
C.1	Наемнина за канцеларија	месец	18,000.00	6	108,000.00
C.2	Набавка на компјутерска (канцелариска) опрема и софтвер	предмет	36,000.00	1	36,000.00
C.3	Едукација за ретина во дигитални страници	предмет	166,700.00	3	500,100.00
C.4	Канцелариски материјал	месец	2,000.00	12	24,000.00
C.5	Комуникации (телефон, мобилен телефон, интернет)	месец	20,000.00	8	160,000.00
C.6	Патни трошоци (гориво, патарина, такси, автобус итн.) за оперативниот тим	месец	9,000.00	12	108,000.00
C.7	Патни трошоци за состаноци на Управен одбор (гориво, патарина)	состаноци	10,000.00	6	60,000.00
C.8	Патни трошоци за средини на претседатели (гориво, патарина, такси, автобус итн.)	состаноци	40,000.00	3	120,000.00
C.9	Членарина во ИДФ	предмет	30,000.00	1	30,000.00
C.10	Надомест за услуги (сметководител, правни совети итн.)	месец	9,000.00	12	108,000.00
C.11	ВЕБ страна www.diabetes.mk	годишно	125,000.00	1	125,000.00
C.12	Поштарина	месец	1,000.00	6	6,000.00
C.13	Печатење и фотокопирање	месец	1,500.00	12	18,000.00
C.13	Банкарски провизии	месец	6,500.00	12	78,000.00
	ВКУПНО				10,145,305.00
					EUR 164,964.31

